

Beszámoló 2019. évben a gyermekjóléti alapellátások területén végzett szakmai munkáról

Az Útkeresés Segítő Szolgálat az alapító okiratában foglaltaknak megfelelően az önkormányzat számára kötelező feladatként látja el:

1. Család- és gyermekjóléti központ
2. Család- és gyermekjóléti szolgálat
3. Családok átmeneti otthona működtetését.

Az intézmény által ellátott gyermekjóléti alapellátások és családsegítés feladatait a 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, a 15/1998 (IV. 30.) NM. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működési feltételeiről, a 328/2011. (XII. 29.). Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról, a 1993. évi III. törvény szociális igazgatásról és szociális ellátásokról, a 9/1999.(XI.24.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről, a 1/2000.(I.07.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről, továbbá a Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének önkormányzati rendelete határozza meg.

Tárgyi feltételek:

A családok átmeneti otthona önálló telephelyen (Dunaújváros, Frangepán út 54.) család- és gyermekjóléti központ, a család- és gyermekjóléti szolgálat az Útkeresés Segítő Szolgálat székhelyén a Bartók B. u. 6/B. sz. alatti épületben működik. Az épületben 2018-ban a **TOP-6.6.2-15-DU1-2016-00001 „Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése”** című projekt keretében energetikai korszerűsítés és szerkezetileg részleges átalakítás történt. A korszerűsített épület megfelel a törvényi előírásoknak, rendelkezik a kliensek számára várakozó helyiséggel, interjú/fogadó szobákkal és irodákkal, ahol lehetőség van a személyes adatokat tartalmazó iratok zárt szekrényben tartására. A dolgozók munkafeltételei javultak, miután az emeleti termék átalakításával mindkét szakmai egység számára nagyobb alapterületű iroda került kialakításra, a vizesblokkok felújítása is megtörtént.

A családsegítő, esetmenedzser, óvodai-iskolai szociális segítő munkakörben alkalmazottaknak laptopot és mobiltelefont biztosított az intézmény. Ezek az eszközök már nélkülözhetetlenek a napi munkavégzéshez, továbbá a mobiltelefon a munkatársak biztonságérzetének növelését is hivatott elősegíteni.

Az intézmény 2 db személygépkocsival rendelkezik, így biztosított a járás településeinek

ellátása. Az esetmenedzserek és az óvodai és iskolai szociális segítők napi rendszerességgel látják el feladatukat a járás tizenöt településén. A családok átmeneti otthona a feladatellátáshoz szintén az említett gépkocsikat használja.

2Kötelező adminisztrációs feladatok:

A 235/1997.(XII.17.) Korm. rendelet alapján „Gyermekeink védelmében” elnevezésű adatlap rendszer használata kötelező mindhárom szolgáltatásban.

A szolgáltatásoknak (központ-szolgálat-átmeneti otthon) kötelező adatot szolgáltatni a szolgáltatást igénybe vevőkről a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi nyilvántartás (KENYSZI) országos rendszerébe. Az adatszolgáltatás 2019-ben is folyamatos.

Az adminisztrációs feladatok ellátását és a kötelező adatrögzítést – központ-szolgálat tekintetében – a munkatársak az intézmény által biztosított laptopokon végzik. A JakabNet Szoftverház Kft. által készített WINIKSZ Intézményi programcsomag (központ- szolgálat modul) frissítésre került 2019-ben. A program segítségével lehetőség nyílik az adatok egységesített tárolására és az év végi KSH statisztika elkészítésére.

I. Család- és Gyermejjóléti Központ

Dunaújváros Megyei Jogú Városban a család- és gyermekjóléti központ, az Útkeresés Segítő Szolgálat intézményi keretein belül, mint önálló szakmai egység működik.

Illetékességi területe Dunaújváros Járás településeire terjed ki: Dunaújváros, Rácalmás Kulcs, Nagyvenyim, Perkáta, Besnyő, Beloianisz, Ivánca, Adony, Nagykarácsony, Előszállás, Daruszentmiklós, Kisapostag, Baracs, Pusztaszabolcs, Mezőfalva.

A család- és gyermekjóléti központ törvényben meghatározott feladatai

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról értelmében a család- és gyermekjóléti központ feladata a gyermek családban nevelkedésének elősegítése.

A gyermek veszélyeztettségének megelőzése érdekében, a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló, egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosítja az ellátásokat.

A központ további feladata, hogy szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében:

- a. kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
- b. javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
- c. együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnisméltés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
- d. a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításának előmozdítására,
- e. utógondozást végez a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
- f. védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.

A család- és gyermekjóléti központ statisztikai adatai

Hatósági intézkedések, javaslatok száma 2019-ben Dunaújvárosi Járás területén		
Hatósági intézkedések	Érintett gyermekek száma	Érintett családok száma
Védelembe vétel	281	238
Megelőző pártfogás	9	9
Ideiglenes elhelyezés	14	11
Nevelésbe vétel	262	171
Harmadik személynél történő elhelyezés Családba fogadás	20	18
Összesen	586	447

A táblázatban megjelenő hatósági intézkedéseket az eszményrendszerek végzik. Az ellátott családok száma 447, ami 49 családdal való foglalkozást jelentene eszményrendszerként, ha minden ilyen státusz folyamatosan betöltött lett volna az év folyamán. A valóságban

azonban a folyamatos munkaerőhiány miatt az év júniusától csak helyettesítéssel tudtuk megoldani a kötelezően ellátandó feladatainkat. A 2019-es évben átlagosan 6,5 státusz volt folyamatosan betöltött, így a tényleges munkavégzés során átlagosan 68 családdal dolgoztak az aktív állományban lévő eszményezserek. A munkatársak leterheltségét növeli, hogy az egyes speciális feladatokat is eszményezserek látják el, ami lefoglalja a munkaidejük felét.

A központ szakmai egységvezetője 1 fő eszményezsere, mediátor, aki csoportvezetői és mediatori feladatai mellett optimális esetben csak minimális eszményeztelt tud végezni. Továbbá 1 fő eszményezsere mediatori, jelzőrendszeri tanácsadói és csoportvezető helyettesi, 1 fő tanácsadó pszichológusi tanácsadói feladatai mellett két település eszményezserei feladatait látja el.

A hatósági intézkedések vonatkozásában járási szinten kiemelkedő a **védelemben vételek száma (281 fő)**.

A hatósági intézkedések tekintetében az eszményezserek csak különös esetben végeznek szociális segítő munkát. A jogszabályokban, protokollokban előírtak alapján feladatuk elsősorban koordinációs jellegű, ennek ellenére a családlátogatások rendszeresek az érintett családoknál.

Az egyes hatósági intézkedésre tett javaslatokat, környezettanulmányokat csak úgy továbbítják a hatóság felé, ha ők is meggyőződtek az adott család életkörülményeiről.

A védelemben vétel kapcsán az eszményezserek először az eszményezserekon találkoznak a családdal.

Esetkonferenciát ezen felül alapellátásban történt elakadás, vagy a védelemben vételi gondozás során felmerülő újabb veszélyeztetés kapcsán szerveznek a segítőket, 2019-ben összesen **144** eszményezserekon vettek részt, vagy bonyolítottak le az eszményezserek.

Jogerős védelemben vételi határozat alapján **128** új **gondozási-nevelési tervet** készítettek a segítőket, bevonva a család életében jelenlévő intézmények képviselőit, továbbá a központ speciális szolgáltatásait ellátó tanácsadóit.

A **nevelésben vételek** kapcsán feladatuk szintén koordinációs jellegű. Kapcsolatot tartanak a gyermekeket gondozó szakemberekkel, a kirendelt gyámokkal és a szociális segítő munkát végző családsegítőket. A gyermekeket rendszeresen látogatják a gondozási helyükön. Utóbbi tevékenység rendkívül időigényes, mert sok esetben nagyon távoli helyeken élnek a nevelésben vett gyermekek.

A járás településeinek bejárásában és a nevelésben vett gyermekek gondozási helyükön való meglátogatásában nagy segítséget jelent a szolgálati gépjármű üzemeltetése.

A szülők és egyéb hozzátartozók által a hatóságnál kezdeményezett új családba fogadásokat saját maguk által, a felülvizsgálatokat a családsegítő vagy a központ szociális asszisztenseinek bevonásával készített környezettanulmány alapján javasolják, vagy vetik el az eszményezserek.

A család- és gyermekjóléti központ a törvényben megfogalmazott feladatainak eleget téve havi rendszerességgel **eszményezsereket** tart a járás településein működő család- és gyermekjóléti szolgálatok családsegítőitnek. A meglátogatásokon a hatósági intézkedés alá

vont gyermekek életkörülményeiről folyik szakmai konzultáció, ill. a család- és gyermekjóléti szolgálatokhoz beérkezett jelzőrendszeri jelzésekről is szó esik.

A **jelzőrendszeri tanácsadó** beszámolója alapján a jelzőrendszer működtetésére többségében nagy hangsúlyt fektetnek a települések, ám bizonyos helyeken ennek fejlesztése továbbra is fontos feladat. Ebben maximális motivációt és támogatást nyújt a tanácsadó, a járási családsegítőknek. A tanácsadó részt vesz a járás 16 településének évente kötelező, településenként éves 6 szakmaközi megbeszélésén, éves gyermekvédelmi beszámoló értekezletén. Havonta jelzőrendszeri megbeszélést szervez a részükre, ahol szükség szerint tanulmányozzák a jelzőrendszert érintő kötelező szakmai elemeket tartalmazó protokollokat, a hiányos szociális hálóból adódóan felmerülő ellátási problémákat. Ehhez kapcsolódóan alkalmanként egy-egy ellátási terület képviselőjét felkéri témavezetőnek a tanácsadó.

A családon belüli erőszak és a gyermekeket ért bántalmazás hangsúlyos kérdéskör a jelzőrendszeri tagok számára. **A járás területén 2019-ben 64 kiskorút ért családon belüli bántalmazás**, ami a tavalyi 54 gyermekhez képest is rendkívül magas szám. Feltehetőleg a javuló jelzőrendszeri munkának, folyamatos tájékoztatásnak köszönhetően egyre több esetben derül fény erre a súlyosan veszélyeztető tényezőre.

A gyermekek sérelmére elkövetett bántalmazás mellett egye több esetben kerül a felszínre a szülők párkapcsolati abúzusából adódó közvetett vagy közvetlen veszélyeztettség. Az ilyen jellegű esetek fokozott mentális terhelés alá vonják az egyébként is túlterhelt kollégákat, ez pedig növeli a korai kiégés veszélyét.

A központnál ellátott, családon belül bántalmazott kiskorúak száma 2019-ben

	Fizikailag	Lelkileg	Szexuálisan	Összesen
Szülő által	13	32		45
Testvér által	6	8	-	14
Egyéb rokon által	4	-	1	5
Összesen	23	40	1	64

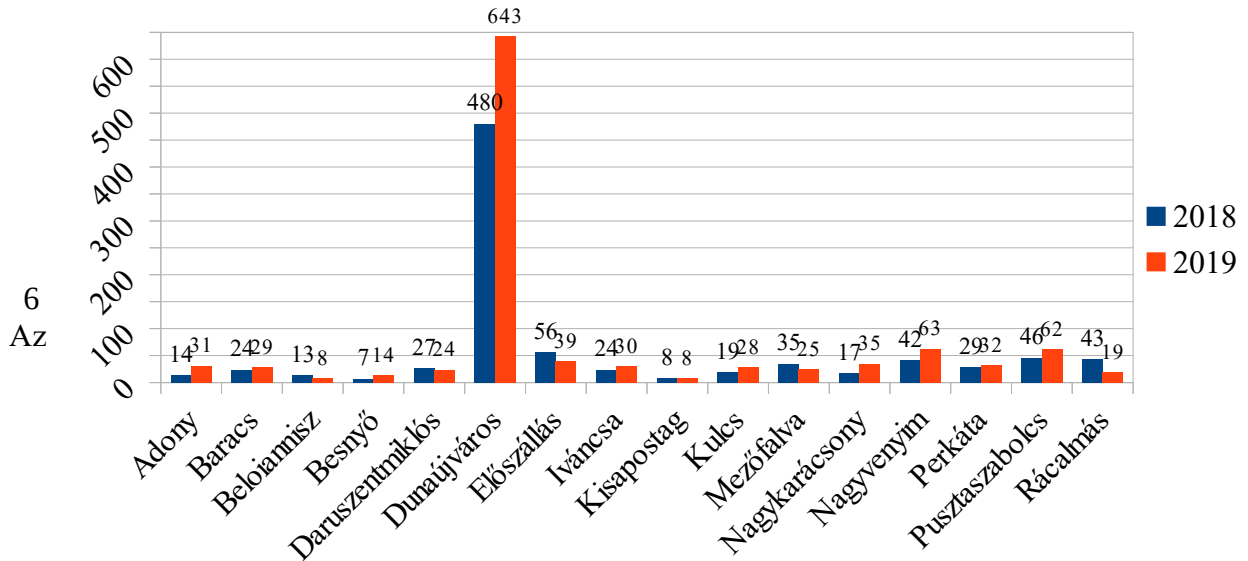
2019-ben a Dunaújvárosi járás 16 településének család- és gyermekjóléti szolgálatához 1070 db jelzés érkezett az észlelő-és jelzőrendszer tagjaitól.

A központok létrehozásával a járás szolgálatainak gyermekvédelmi tevékenysége megerősödött, a jelzőrendszeri működés hatékonyabbá vált. A 2018-as évhez képest jelentősen emelkedett a bejelentések száma, az akkori 894 db jelzéshez képest egy évvel később 176-al nőtt a jelzések száma. Bár ez településenként eltérő eloszlást mutat, az mégis látható, hogy a Dunaújváros esetében nőtt legjelentősebben a jelzések száma.

2019. május 7-én harmadik alkalommal került megszervezésre a Járási Gyermekvédelmi

konferencia, ahol tájékoztatás hangzott el az aktuális jogszabály-módosításokról, értékeltük a járás előző évi jelzőrendszeri tevékenységét, és tájékoztattuk a jelenlévőket az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetésének tapasztalatairól. A konferencia fő témája a gyermekeket érintő cyber bullying (internetes zaklatás), és az ezt megelőző biztonságos internet használat volt. A témában előadóként meghívottjaink voltak dr. Baracsi Katalin családjogi szakjogász és internetjogász a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat képviselőjében, valamint Kis Dénes rendőr őrnagy a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság Bűnmegelőzési Alosztályának vezetője. A rendezvényt nagy érdeklődés övezte, közel 90 fő vett részt a meghívott az előadókkal tarkított eseményen.

2018/2019-ben küldött jelzések száma a jelzőrendszeri tanácsadóktól, településenkénti bontásban

utcai/lakótelepi szociális munka speciális szolgáltatását a Központ a 2019-ben nem tudta biztosítani. Ennek oka, hogy a munkaerőhiány miatt folyamatos helyettesítéssel volt megoldható a kötelező, hatósági intézkedéssel érintett feladatok elvégzése. A korábbi tapasztalatok azt mutatják, hogy bár komoly szakmai felkészültséget és kitartást igényel a fiatalok megszólítása a különböző városi rendezvényeken, a szegregált területen élők csoportokba való bevonása és szabadidejük hasznos eltöltése érdekében mégis nagyon fontos lenne a helyi prevenciók munka erősítése.

A készenléti ügyeletére 44 hívás érkezett. Ez a tavalyi évhez képest alacsonyabb szám, ami köszönhető annak, hogy a székhelyre való visszaköltözéssel helyre állt a korábbi ügyfélfogadási rend. Több esetben kellett annak a **gyermek veszélyeztetettségére utaló tartalma** miatt továbbítani az illetékes család-és gyermekjóléti szolgálat felé, de ezeknek az eseteknek a száma sem magas, éves viszonylatban **6 db**. A többi beérkező hívásra a kollégák többnyire tanácsadással, információnyújtással reagáltak.

Tanácsadások

A **pszichológiai tanácsadást** okleveles pszichológus képesítéssel rendelkező kollégák végezték. **A két pszichológus összesen 446 alkalommal 191 esettel foglalkozott.**

Az életvezetési tanácsadáson túl személyiség vizsgálatokra, intelligencia és részképesség vizsgálatokra került sor. A felnőtt személyek esetében a nevelési problémákon túl pszichés zavarok rendezésére volt szükség.

Óvodás gyermekek esetében a szülők, az óvodapedagógusok a családsegítők, vagy az esetmenedzserek jeleztek problémákat. A tapasztalat azt mutatta, hogy a szülők nevelési módszerei nem alkalmazkodtak az életkori sajátosságokhoz. Az általános iskoláskori magatartási problémák és a tankötelezettség szegés mögött leggyakrabban eddig nem diagnosztizált vagy ellátatlan részképesség-gyengeség és intellektuális probléma állt.

Az pszichológiai tanácsadást igénylők száma folyamatosan nő, ami adódik abból is, hogy a járás területéről is fogadjuk a rászorulókat. A legtöbb település nem rendelkezik pszichológiai tanácsadással, ami nagy tehernövekedést eredményez a központ tanácsadói számára.

Az esetmenedzserek és családsegítők munkáját minden esetben segíti a pszichológus más aspektusból történő esetmegközelítése.

A központhoz forduló járási lakosok heti két alkalommal vehetnek igénybe **jogi tanácsadást**. A tanácsadás keretében a jogász köz- és magánokiratokat értelmezett, az ügyfelek részére tájékoztatást adott jogi előírásokról, jogszabályokról, segítséget nyújtott kisebb terjedelmű okiratok, illetve hivatalos beadványok megszerkesztéséhez, valamint szükség esetén konzultált a családgondozóval.

2019-ben, 605 alkalommal 57 esetben fordultak a kliensek a jogászhoz.

A központ 2019 februárjától ismét működteti **gyógypedagógiai tanácsadását**. A fejlesztésre járó gyermekek életkora: 6 éves kortól 14 éves korig terjedt.

A gyógypedagógus **752 alkalommal összesen 94 gyermekkel foglalkozott.**

Az óvodás korosztály esetében az egyéni fejlesztés a gyengébb részképességek fejlesztését, a jól működő területek használatának erősítését, valamint az iskolaérettség elérését egyaránt jelentette.

Az iskolás korosztályból többségében tanulási nehézségekkel küzdő gyermekek jelentek meg a fejlesztő foglalkozásokon.

Azok a gyermekek, akiknek tanulási problémájának súlyossága még nem indokolja szakvélemény kiállítását, de képesség zavarral, családi háttér hiányával, szülei korlátozott anyagi helyzetével vagy érdektelenségével küzdenek, kiszorulnak az iskolai fejlesztésből, számukra a városban egyedülállóan intézményünk gyógypedagógusa tudta biztosítani a fejlesztést, korrepetálást, javítóvizsgára vagy felvételire való felkészítést, sikerélményeik fokozását.

A gyógypedagógus célja a kialakult tanulási nehézségeken való mielőbbi átségités.

A **kórházi szociális munka** kiépítésén folyamatosan dolgoztunk, az együttműködési lehetőségek feltérképezése folyt a kórház szociális munkásaival és a védőnővel.

A szakmai munka tartalmi elemeinek megvalósításához nem áll rendelkezésre protokoll, azt helyi szinten kell a lehető legjobb szakmai színvonalra fejleszteni.

A **Kapcsolattartási ügyeleti** szolgáltatásra 316 alkalommal, összesen 63 érintett bevonásával került sor, javarészt felügyelt formában.

A térítésmentes szolgáltatást bírósági végzés, gyámhivatali határozat vagy önkéntes jelentkezést követően – mediációs megállapodás alapján – veheti igénybe a város és a járás területén élő lakosság.

A szabályozott keretek között zajló találkozásokra szerdán 16-18 óra és szombatonként 9-13 órai időpontban van lehetőség az előkészítő megállapodás megkötését követően. A kapcsolattartás zökkenőmentes lebonyolítását szakemberek segítik, szükség esetén személyes felügyeletet biztosítanak. A találkozások lebonyolítására több, a gyermekek életkori sajátosságait szem előtt tartó az 1-2 órás együttlétet lehetővé tevő környezetet biztosítunk. (Játszószőnyeg, babaház, társasjátékok, rajztábla, építő játékok stb.)

Az elmúlt évek tapasztalata azt mutatja, hogy egyre nagyobb igény mutatkozik az ügyelet szolgáltatásaira. A kapcsolatügyeleti szolgáltatás nem merül ki a kollégák „jelenlétében”. Elkerülhetetlenül is szereplőivé válnak a szülők gyermekelhelyezési konfliktusainak, egyre több esetben kell bírósági írásos megkeresésekre tájékoztatást nyújtaniuk, s több esetben bírósági tárgyalásokon is részt kellene venni.

A megnövekedett esetszám egyre nagyobb adminisztrációs terhet is jelent. A feladatot az intézmény munkatársai külön megbízás alapján látják el.

Szociális diagnózis felvételi szakértő végzettséget a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság az EFOP-1.9.4.- A szociális ágazat módszertani és információs rendszereinek megújítása című projekt modellprogramjának keretében 1 fő esetmenedzser és jelzőrendszeri tanácsadó kolléga végezte el, aki 2019 júniusában beadta felmondását. A járásban 2019-ben nem készült szociális diagnózis. Intézményünk nem rendelkezik a feladatellátáshoz szükséges szociális diagnózis felvételi szakértő státusszal. A jogalkotók célja, hogy a szociális diagnózissal egységes, a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások igénybevételét megelőző bemeneti szűrő kerüljön bevezetésre, felvételével láthatóvá válhatnak a szolgáltatási hiányok. Felvétele strukturált interjú keretében történik. A szociális diagnózis nem törekszik jelenleg már meglévő, egy-egy szolgáltatási forma esetén alkalmazott felmérő módszer kiváltására.

A család- és gyermekjóléti központ személyi feltételei:

A Család-és Gyermekjóléti Központ önálló szakmai egységként végzi tevékenységét.

Munkakör megnevezése	Engedélyezett státuszok száma	2019-ben betöltött státuszok száma (éves átlag)
esetmenedzser	9 (ebből 1 fő csoportvezető)	6,5 fő
tanácsadó	4 (ebből 1 fő int.vez. helyettes)	2,9 fő
esetmenedzser/szociális diagnoszta	0	0
asszisztens	2	2

A központ **szociális asszisztenseinek feladata** meglehetősen átstrukturálódott az elmúlt években. Alapvetően az Útkeresés Segítő Szolgálathoz érkező kliensek fogadása és koordinálása a feladatuk. Az ügyfélkör nagyon változatos képet mutatott, hatalmas empátiára, türelemre, szakmai hozzáértésre volt szükség a munkavégzés során. A központi telefonszám az információs pultban csörög, az asszisztensek feladata eldönteni, hogy a bejövő hívás melyik szakmai egységet érinti, ill. a célzott hívások kapcsolása is munkájuk részét képezte. Fontos szerepük volt az adományok bevételezésében, szortírozásában és szétosztásában.

Az elmúlt években megnőtt a szerepük a központ adminisztrációs feladatainak segítésében. A járás 16 településén esetkonferenciákon feljegyzést vezettek, segítve ezzel az esetmenedzserek és a családsegítők feladatvégzését. Feladatuk egy részét képezte a bejövő és a kimenő posta kezelése, iktatása, eljuttatása a szakmai egységvezetőkhez.

Ezen felül a tanácsadók (pszichológusok, fejlesztőpedagógus, jogász) napi forgalmát rögzítették két felületen, továbbá segítették az esetmenedzsereket esetátadások dokumentációjának előkészítésében, valamint személyi adatokat rögzítettek a WEBIKSZ rendszerben.

Egy fő szociális asszisztens kimondottan a jelzőrendszeri tanácsadó esetmenedzser adminisztrációs munkáját segítette, mentette és ellenőrizte a szolgálatoktól érkező heti jelentéseket, és folyamatosan statisztikát készített a beérkezett jelzésekről.

Az év folyamán az esetmenedzserek fejenként átlagosan 68 családdal foglalkoztak, ez meghaladja a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 1. számú mellékletében előírt létszámminimumot, az esetmenedzserenkénti 50 ellátott családot.

Az esetmenedzserek leterheltségét fokozta, hogy a munkakörükhöz tartozó feladatokon túl, további feladatokat látnak el.

Az esetmenedzserek közül 1 fő a szakmai egységvezetői feladatokon túl a létszámhiány és helyettesítés miatt hatósági esetvitellel kapcsolatos, mediátori és kapcsolatügyeleti koordinátori feladatot látott el, 1 fő a szakmai egységvezető helyettesi feladatokat látott el esetmenedzseri és jelzőrendszeri tanácsadói feladatai mellett, ők vezették továbbá a KENYSZI nyilvántartási munkát is. Továbbá szükséges volt 1 fő tanácsadó (pszichológus) bevonása esetmenedzseri feladatkör helyettesítésébe. 2019. októbertől a fennálló munkaerő hiányt a központban 1 fő nyugdíjas (szövetkezeti munkatárs) 32

óra/hét munkarendű alkalmazásával sikerült enyhíteni.

A fenti feladatokon túl, az esetmenedzserek (heti beosztási rendben) biztosították a telefonos készenléti ügyeletet is.

II. Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

Dunaújváros Megyei Jogú Városban az óvodai és iskolai szociális segítő munkacsoportja az Útkeresés Segítő Szolgálat intézményi keretein belül, mint önálló szakmai egység működik.

Ellátott intézmények Dunaújváros Járásban:

Dunaújváros

Petőfi Sándor Általános Iskola

Móricz Zsigmond Általános Iskola

Gárdonyi Géza Általános Iskola

Arany János Általános Iskola

Dózsa György Általános Iskola

Móra Ferenc Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

Bocskai István Református Oktatási Központ Szabó Magda Tagintézménye

Vasvári Pál Általános Iskola

Dunaújvárosi Óvoda Napsugár Tagintézménye

Dunaújvárosi Óvoda Bóbita Tagintézménye

Dunaújvárosi Óvoda Margaréta Tagintézménye

Kulcs

Fekete István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Száz Holdas Pagony Óvoda és Bölcsőde

Mezőfalva

Mezőfalvai Tündérvilla Óvoda

Mezőfalvi Petőfi Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Benedek Elek Tagiskola

Daruszentmiklós

Szedderinda Napköziotthonos Óvoda

Mezőfalvi Petőfi Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Benedek Elek Tagiskolája

Mezőfalvi Petőfi Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Benedek Elek Tagiskolájának Daru Sori Telephelye

Nagykarácsony

Örökzöld Óvoda

Perkátai Hunyadi Mátyás Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Vörösmarty Mihály Tagiskola

Baracs

Széchenyi Zsigmond Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
Baracsi Négy Vándor Óvoda

Kisapostag

Széchenyi Zsigmond Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Benedek Elek
Tagiskola
Mosolykert Óvoda

Előszállás

Széchenyi Zsigmond Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Árpád Fejedelem
Tagiskola
Patakparti Óvoda

Besnyő

Pöttömsziget Óvoda
Besnyői Arany János Általános Iskola

Ivácsa

ÁMK Mesepalota Művészeti Óvoda
Dr. Fejérpataky László Általános Iskola

Adony

Hóvirág Óvoda
Adonyi Szent István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Beloianisz

Nikosz Beloianisz Általános Iskola és Óvoda

Nagyvenyim

Nefelejcs Napköziotthonos Óvoda
Nagyvenyimi Kossuth Lajos Általános Iskola

Az óvodai és iskolai segítők törvényben meghatározott feladatai

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el. Ennek keretében segíti a gyermeket a korának megfelelő nevelésbe és oktatásba való beilleszkedéséhez, valamint tanulmányi kötelezettségei teljesítéséhez szükséges kompetenciái fejlesztésében.

Segítséget nyújt a gyermeknek a tanulmányi előmeneteléhez, későbbi munkavállalásához kapcsolódó lehetőségei kibontakozásában.

Munkájával elősegíti a gyermek tanulmányi kötelezettségeinek teljesítését akadályozó tényezők észlelését és feltárását.

Segíti a gyermek családját a gyermek óvodai és iskolai életét érintő kérdésekben, valamint nevelési problémák esetén a gyermeket és a családot a közöttük lévő konfliktus feloldásában.

Prevenációs eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrésén is munkálkodik az óvodai és iskolai szociális segítő.

Az intézményekben figyelemmel kíséri és segíti a jelzőrendszeri működését. Ha a köznevelési intézmény foglalkoztat gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat az óvodai és iskolai szociális segítő a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködésben látja el.

Az óvodai és iskolai szociális segítők a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet rendelkezéseit figyelembe véve, az intézmények fenntartóival és az intézményekkel kötött megállapodás értelmében végzik a feladatukat. A törvény előírása szerint 1000 gyermek ellátására 1 fő óvodai és iskolai szociális segítő hivatott.

Az együttműködési megállapodás kitér az elvégzendő munka célján és feladatán túlmenően a tárgyi feltételek biztosításának szabályozására, ami nagyrészt az Útkeresés Segítő Szolgálat feladata. Az ellátott intézmény köteles a kolléga számára a munkavégzéshez szükséges helyet biztosítani, valamint egy zárható szekrényt a munkaanyagok tárolásához. Az intézményi infrastruktúra nem minden esetben alkalmas arra, hogy megfelelő helyszínt biztosítson a feladat ellátásához.

Az Útkeresés Segítő Szolgálat a kollégáknak biztosít laptopot, mobiltelefont, projektort, iroda felszerelést, társasjátékokat, szakmai anyagokat, könyveket a munkavégzéshez. Szolgálati gépjármű igénybevétele is van lehetőség.

Hetente egy alkalommal szakmai értekezleten vesznek részt a kollégák az Útkeresés Segítő Szolgálat épületében. Ez idő alatt és az intézményi szünetekben a számukra kijelölt szobában tartózkodhatnak. A helyiség kis alapterületű, a kollégák szűkösen férnek el benne.

Az intézmények nagy része meglepetten, néhol elutasítóan fogadta a szolgáltatást. Nem értették, hogy mi lesz a feladata a hozzájuk kihelyezett szociális szakembernek.

Gyanakvásuk az idő előrehaladtával enyhült és egyre több problémával keresik meg a kollégákat.

Mindennapi munkájukban gondot jelent, a szakmai protokoll által előírt szülői hozzájáruló nyilatkozatok beszerzése, de az iskolaigazgatók rugalmasságának köszönhetően a KRÉTA rendszer segítségével ez az akadály is elhárulni látszik.

A kollégák a protokollban meghatározott adminisztrációval dokumentálják munkavégzésüket. Rendszeresen vezetik a Munkanaplót, amely tartalmazza a napi tevékenységeiket. A csoportfoglalkozásokhoz tematikát készítenek, részletesen megtervezik a csoportmunka menetét, amelyben célokat is megjelölnek. Zárásképpen értékelést készítenek, amit megosztanak az osztályfőnökökkel és a szülőkkel.

Dunaújvárosban és néhány településen van iskolapszichológus az intézményekben. Velük nagyon jó kapcsolatot ápolnak a szociális szakemberek. Mindennapi munkájukban nagy segítséget jelentenek az iskolai és óvodai védőnők, valamint a Dunaújvárosi Rendőrkapitányság munkatársai. A Református Egyház keretei között működő MRE Újváros Drogambulanciával is szoros együttműködést alakítottak ki a szociális segítők.

A Család- és Gyermekjóléti Központtal, valamint a települések Család- és Gyermekjóléti

Szolgálataival szoros a szakmai együttműködés.

Az óvodai és iskolai segítség statisztikai adatai

Az oktatási nevelési intézményekben dolgozó szociális segítők az **2019-es évben 1395 ellátott esetében 2350 tevékenységet végeztek.** A tevékenységi kör magában foglalja az egyéni beszélgetéseket, a csoportos foglalkozásokat, valamint a közösségi rendezvényeken való részvételt.

Szakembereink szükségletfelméréseket készítettek, aminek alapján megszervezték az adott intézményhez kapcsolódó tevékenységeiket.

A kollégák internetes zaklatás ügyben előadást szerveztek több intézményben, majd társasjáték formájában tovább dolgoztak a témával osztályfőnöki órákon. Bullyng témakörben is volt előadás meghívott szakemberek bevonásával. Az intézmények meghívására sok esetben vettek részt munkatársaink a közösségi programokon (farsang, gyermeknap, iskolai tábor stb.)

Rendszeresen vesznek részt szülői értekezleteken, és a tantestületet érintő összejöveteleken.

Az oktatási-nevelési intézmények azt jelezték vissza, hogy nagyon kevés az az óraszám, amit kollégák náluk töltenek.

A gyermekjóléti központ, vagy a gyermekjóléti szolgálatok által szervezett esetkonferenciákon nem minden alkalommal tudnak a szociális segítők megjelenni, de mindent megtesznek, hogy részt tudjanak vállalni ebben a munkaformában.

A szolgálatok szakmaközi megbeszélésein rendszeres a megjelenés, mert ezek az összejövetelek nagyban elősegítik kollégáink település szintű tájékozódását.

Személyi és feltételek

Munkakör megnevezése	Engedélyezett státuszok száma	2019-ben betöltött státuszok száma (éves átlag)
óvodai-iskolai szociális segítő	8 fő	5,8 fő

Az Útkeresés Segítő Szolgálatnak a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet értelmében Dunaújváros Járás vonatkozásában 13 fő óvodai és iskolai szociális segítőt kellene foglalkoztatnia, hogy az összes intézményben tudja nyújtani a szolgáltatást.

Munkaerő gondokkal küzd ez a szolgáltatás is, a jelenleg rendelkezésre álló 8 státuszt sem lehet tartósan betölteni.

III. Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A család - és gyermekjóléti szolgálat önálló szakmai egységként végzi tevékenységét.
Illetékességi területe: Dunaújváros közigazgatási területe.

2019. évben a családsegítők munkája rendkívül feszített tempóban folyt. **2016. január óta a gyermekjóléti szolgálat és a családsegítés szakmai feladatait** (két csoportot összevonták) **egy munkacsoport végzi. Ennek eredményeképpen nagymértékben nőtt a családsegítők leterheltsége.** Fontos szempont maradt, hogy a szolgálathoz forduló családok igényeit lehetőségekhez képest is magas színvonalon tudják kielégíteni. A szolgálat leterheltsége megfigyelhető az alábbi statisztikai adatokban is.

2019. évi statisztikai adatok a család- és gyermekjóléti szolgálatra vonatkozóan

A 2016-tól megfigyelhető, hogy a forgalom évről évre jelentősen növekszik, míg **2016-ban 17.854, 2017-ben 18.567, 2018-ban 21.541, addig 2019-ben 23.129-re nőtt a látogatottság** és a speciális szolgáltatásokat igénybe-vevők száma is növekvő tendenciát mutatott. Ebből következik, hogy a szolgálat munkatársai nagymértékben túlterhelődnek, ami növeli a fluktuáció kockázatát, illetve gátolja a segítő tevékenység elmélyülésének lehetőségét.

A szolgálat ügyfélkörének összetételében is megfigyelhető volt a folyamatos változás. A korábbi éveket inkább elszegényedett, szegregált társadalmi rétegek segítése jellemezte. 2019-ben azonban tapasztalható volt a közép és felső osztálybeli családok nagyszámú előfordulása és problémacsoportok átrendeződése. Főként családi-kapcsolati elakadásuk miatt, vették igénybe a szolgáltatásokat, ahol minden esetben gyermekük volt az ügynevezett tünethordozó.

Az ügyféllel a Szolgálat többnyire az észlelő és jelzőrendszer által küldött jelzéseken keresztül került kapcsolatba, de növekedett az önként bejövő kliensek száma is.

Gondozási tevékenység:

- gondozás együttműködési **megállapodás alapján – 938 fő, ez 289 család,**
- segítő munka együttműködési **megállapodás nélkül - de 6 létrejött személyes találkozás a családdal - 873 fő, ez 378 család.**

A fentiekben felsorolt segítő tevékenységeken túl speciális szolgáltatásokat is nyújtott a szolgálat Dunaújváros területén élő egyének, családok számára.

2019-ben a szolgáltatást igénybe vevők száma	1811
forgalom:	23.129
2019-ben az igénybe vevők közül új ügyfél: (163 felnőtt, 202 kiskorú)	365
régi ügyfél:	1.446

Szakmai tevékenységek adatai:

Sorszám	Megnevezés	Szakmai tevékenységek halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
01.	Információnyújtás	5659	1176
02.	Segítő beszélgetés	4818	953
03.	Tanácsadás	492	232
04.	Ügyintézéshez segítségnyújtás	1413	425
05.	Konfliktuskezelés	65	23
06.	Kríziskezelés	126	31
07.	Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez (pénzbeli)	81	34
08.	Közvetítés ellátásokhoz való hozzáféréshez (természetbeni)	297	38
09.	Közvetítés másik szolgáltatáshoz	138	44
10.	ebből (09-ből): átmeneti gondozásba	1	1
11.	Közvetítés központhoz	43	39
12.	Esetkonferencia	187	49
13.	Esetmegbeszélés	151	74
14.	Esetkonzultáció	108	65
15.	Szakmaközi megbeszélés	69	-
16.	Szociális és mentálhigiénés csoportmunka	55	13
17.	Környezettanulmány elkészítése	236	189
18.	Családlátogatás	2008	770
19.	Adományközvetítés	6323	707
20.	Hátralékezelési tanácsadás	216	52
21.	Családterápia	224	46
22.	Munkavállalási, pályaválasztási tanácsadás	248	34
23.	Egyéni és csoportos készségfejlesztés	53	2
24.	Közösségfejlesztés	119	24

Családsegítés

A családsegítés a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 64.§-ban szabályozott módon kötelező szociális alapszolgáltatás a településen.

„A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.” A családsegítés általános, mindenki számára hozzáférhető,

életkorhoz, jövedelemhez, szakértői véleményhez nem kötött, önkéntesen és térítésmentesen igénybe vehető szociális alapszolgáltatás.

A szolgálat a tevékenységét a szociális munka eszközeivel végzi, **egyéni esetkezeléssel, családokkal végzett szociális esetszolgálatával és szociális csoportmunkával.**

A szolgálathoz fordulók a feltérképezés szakaszát követően személyes segítséget kaptak **információkövetítés által** (pl.: szociális ellátórendszerrel, támogatások formáiról, feltételeiről, munkaerő-piaci lehetőségekről, jogi segítségnyújtás) **ügyintézésben, érdekérvényesítésben, mentális támogatásban, tanácsadásban.** A családsegítés keretében végzett tevékenység lehet gyors segítség, krízishelyzetben **krízisintervenció,** illetve rövidebb, hosszabb együttműködést igénylő, a probléma megoldását segítő – **családgondozás** vagy **tanácsadás.**

A „hagyományos” családsegítő tevékenységek (tanácsadás, családgondozás, információnyújtás) mellett egyes - a társadalmi kihívásokra reagáló - speciális ellátási formák is jelen voltak a szolgáltatásban. Ilyenek az **adósságkezelési tanácsadás, a családterápia/családkonzultáció, munkavállalási tanácsadás.**

Életvezetési tanácsadás keretén belül a szolgálat segítséget nyújtott a munkaerő-piaci re-integrációhoz is. Az álláskeresés támogatása érdekében **információs falat** működtetett, valamint a gondozásban lévő egyéneknek lehetőséget biztosított telefonálásra, önéletrajz készítésre is. A szolgálat **dologi javak** (adományok) **közvetítésében és nyújtásában,** illetve annak szervezésében is részt vett.

Családgondozás

A családsegítő szolgálat **legfontosabb alaptevékenysége a családgondozás,** amely személyre szabottan, egyéni esetfelelős vezetésével zajlik. A családgondozás hosszabb, megtervezett, strukturált interaktív tevékenység, amelyben a segítő és a probléma megoldásban aktív szerepet vállaló kliens egyenrangú partnerként vesz részt. A tevékenység magában foglalja, az intézmény által nyújtott szolgáltatások teljes skáláját.

A család problémáját komplex módon kezelve, **rendszer szemléletű megközelítésre** törekedve zajlik az integrált segítségnyújtás, figyelembe véve a család valamennyi tagját és az őket körülvevő társadalmi és intézményes környezetet. A családgondozás során a szociális, illetve mentális problémákat együttesen kezelték a családsegítők, és **koordinációs szerepet** is elláttak a segítő folyamatba bevont intézmények, személyek között. A családgondozás része a terepmunka. A **családlátogatás** nem azonos a környezettanulmánnyal, célja a segítségnyújtás hatékonyságának növelése.

Gyermekjóléti szolgáltatás

A szolgálat a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 39.§. (2)-(4) bekezdése 40.§ szerinti feladatokat látja el.

A Gyvt. definíciója szerint: „a gyermekjóléti szolgáltatás, olyan a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.”

A család- és gyermekjóléti szolgálat – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

Feladatok:

- Veszélyeztetettséget észlelő és **jelző rendszer** működtetése.
- A családok, gyermekek, válsághelyzetben lévő várandós anyák, valamint a születendő gyermek és az örökbefogadó szülők **tájékoztatása**.
- **Szociális segítőmunka** keretében támogatás nyújtása:
 - a családok működőképességének megőrzésében, javításában,
 - a felmerülő probléma közös definiálásában, közös megoldási stratégia kidolgozásában,
 - a családban élő gyermek gondozásának, ellátásának megszervezésében,
 - az életvezetési problémákkal, szociális gondokkal küzdő családok, személyek szociális és mentálhigiénés állapotának javításában,
 - krízis helyzet (szociális és/vagy mentális) megoldásában,
 - a szociális ellátórendszer juttatásaihoz, illetve szolgáltatásaihoz való hozzáférés elősegítésében,
 - a család belső erőforrásainak feltérképezésében, mozgósításában,
 - a problémamegoldás érdekében az esetkezelésben közreműködő szakemberek koordinálásában,
 - az érdekérvényesítő képesség javításában,
 - a válsághelyzetben lévő várandós anya problémáinak rendezésében.
- Segítséget nyújt a családoknak, egyéneknek, válsághelyzetben lévő várandós anyának más szervezetek, intézmények, civil szolgáltatók által nyújtott **ellátások szolgáltatásokhoz való hozzájutáshoz**.
- A családban jelentkező **nevelési problémák** és hiányosságok káros **hatásainak csökkentése érdekében célirányos szolgáltatásokat nyújt**.
- **Hivatalos ügyek intézésében közreműködik** a családdal, család és gyermekjóléti központtal és a gyámhivatallal.
- A gyermeket érintő **veszély esetén** hatósági együttműködést, **intézkedést** kezdeményez.

A gyermekjóléti szolgálat szakmai tevékenységének alakulása

2019. évben a gyermekjóléti szolgálatnál **családgondozásban részesülő gyermekek száma 326 fő** volt.

Eseti gondozásra akkor került sor, amikor a család életében olyan kisebb funkciók zavar merült fel, amely a családgondozók részéről nem igényelt folyamatos kapcsolattartást, ezért a kliensek részére nyújtott információ, illetve együttműködésükkel 2-6 konzultáció elegendő volt a problémák kezelésére. Számos esetben a már nem tanköteles kiskorúak, nagykorú fiatalok és szüleik tankötelezettség szegés következményeiről szóló tájékoztatását szolgálta a kapcsolatfelvétel.

Az eseti gondozást követően több esetben az alapellátásban való gondozás megkezdése vált szükségessé, mert intenzívebb és tartósabb kapcsolattartást és esetkezelést indokolt a család problémáinak kezelésére.

A segítségnyújtás elsődleges módját az **alapellátásban** történő családgondozás jelenti. Ennek során az elkészített gondozási-nevelési tervnek megfelelően rendszeres kapcsolattartás keretében – a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával – végezték szakmai tevékenységüket a segítők. Az alapellátásban történő családgondozás a segítő kapcsolatra épült, mely a szülők és a gyermekek családsegítővel történő együttműködésén alapult. Az együttműködésen kívül meghatározó volt még a gyermekek veszélyeztetettségének mértéke, a család probléma észlelése, valamint hogy segítséggel képes volt-e a veszélyeztető tényezők megszüntetésére, a család egységének megerősítésére.

Védelembe vételre akkor került sor, ha a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátás önkéntes igénybevételével nem lehetett megszüntetni, a gyermek körül a problémák tovább súlyosbodtak, vagy veszélyeztetettsége továbbra is fennállt.

A védelembe vétel szükségszerűsége sok esetben az együttműködés hiányosságán alapult, hiszen a fennálló problémát közösen kellett volna megoldani a szülő és a gyermek aktív közreműködésével.

2019. évben is az alábbi kiemelten súlyos problémák, illetve ezek együttes fennállása esetén vált szükségessé a védelembe vétel vagy annak fenntartása:

- elvált, vagy különváltan élő szülők gyermekekkel való kapcsolattartás miatti konfliktusok,
- pszichés megbetegedések,
- iskolai magatartásproblémák, tankötelezettség szegés /magas számú igazolt és igazolatlan hiányzások/, csavargás,
- 16 éves kor alattiak 50 órát meghaladó igazolatlan iskolai hiányzásai
- szülők gyermeknevelési nehézségei, a gyermekek fizikai és érzelmi elhanyagolása vagy bántalmazása,
- szülők életvitele, családon belüli súlyos konfliktusok, szenvedélybetegségek, gyermekek szerhasználata.

A gyermekjóléti szolgálat feladata a **veszélyeztetettség miatt családjukból kiemelt, szakellátásban** – gyermekotthonban, lakásotthon hálózatban vagy nevelőszülőnél – nevelkedő gyermekek családjukba való **visszahelyezését elősegítő családgondozás**, ill. a **családjukba visszahelyezett gyermekek utógondozása**.

A szakellátásban nevelkedő gyermekek családjának gondozása során a családsegítő az alábbi feladatokat látta el:

- munkanélküliség esetén segítséget nyújtott álláskeresésben, hivatalos ügyek intézésében,
- tájékoztatta a szülőket az igénybe vehető szociális támogatásokról,
- életvezetési, gyermeknevelési tanácsokat adott, adományokat közvetített,
- a szülőket mentális megsegítésük érdekében a szolgálat pszichológusához irányította,
- a szülők és gyermekek közötti kötődés erősödése érdekében szorgalmazta a rendszeres kapcsolattartást (a gyermek a hétvégét, valamint a szünidőt vagy annak egy részét a családjában tölthesse),
- a család újraszerveződésének sikeressége érdekében családterápiába delegálta

A családsegítő munkája során a tapasztalat az volt, hogy a szülők nem, vagy csak nehezen tudtak és akartak azonosulni a változtatás szükségességével, ezért az erőfeszítésre vonatkozó motiváltságot is nélkülözik. A gyermekkel való kapcsolattartás nehézsége gyakran a kedvezőtlen anyagi helyzetből fakadt, mert a gondozási helyre utazás sok esetben komoly költségeket jelentett a szülőknek.

A szolgálat feladata a hozzá forduló vagy a jelzőrendszer által jelzett **szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák** gondozása. A családsegítő segítséget ajánlott fel a legtöbb esetben anyagi, családi, párkapcsolati, lelki problémával küzdő anyák részére, pszichológusi tanácsadást, családterápiát/családkonzultációt biztosított számukra, valamint adományokat közvetített az újszülött fogadásához szükséges otthoni környezet megteremtéséhez.

A 2019. évben **6** szociális válsághelyzetben lévő kiskorú **várandós anya gondozására** került sor. Helyzetüket kivétel nélkül, sikerült úgy stabilizálni, hogy az anyák gyermeküket további családsegítői és védőnői segítséggel megnyugtató módon tudták gondozni és nevelni.

A gyermekjóléti szolgálat a fent ismertetett gondozási formák kapcsán kizárólag olyan családokkal találkozott, melyek egyszerre több problémával küzdöttek.

Jelzőrendszer működtetése

A család- és gyermekjóléti szolgálat egyik alapvető **célkitűzése**, hogy hatékonyan működő jelzőrendszert szervezzen. A szolgálat kiemelkedően fontos szerepet tulajdonít a rendszerszemléletű szakmaközi megbeszéléseknek, figyel a folyamatos kapcsolattartásra, melynek révén a tagok egymás közti megismerése, **a szakmák közötti együtt gondolkodás megerősítése** történik.

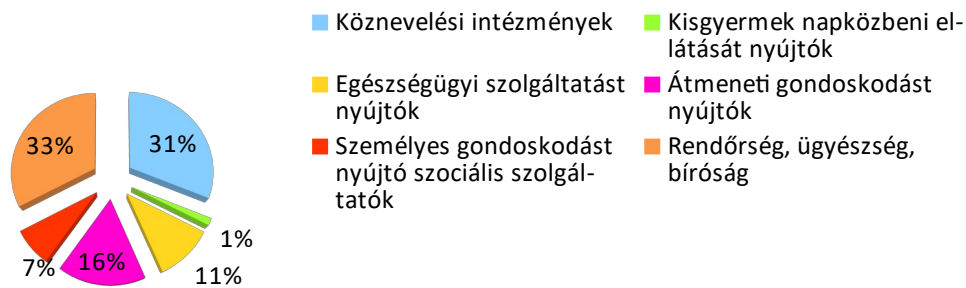
A család- és gyermekjóléti szolgálat a jelzőrendszer tagjainak képviselői között, 2019-ben is előre meghatározott témakörben nyolc alkalommal szervezett szakmaközi megbeszélést. A jelzőrendszer működtetéséhez kapcsolódó szervezési feladatokat 3 családsegítő munkatárs végezte családsegítő tevékenysége mellett.

A jelzőrendszerrel való együttműködés tapasztalatai

A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés folyamatos és kölcsönös volt. A jelzést tevőt a szolgálat a megtett intézkedésekről tájékoztatta. A családsegítők a kapcsolattartás során a gondozási-nevelési tervben meghatározott feladatokat rendszeresen egyeztettek az érintettekkel. A család és a jelzőrendszer tagjaival közösen megtartott esetkonferenciák beépültek a mindennapi családsegítői munkába.

2019-ban a szolgálathoz megküldött **jelzések száma 1019** volt. Hatékonyságát az is bizonyítja, hogy az előző évhez képest 556 jelzéssel több érkezett.

Beérkezett jelzések jelzőrendszeri lebontása

/3. ábra/ Az észlelő és jelzőrendszer által küldöttjelzések száma

A 3. ábrán jól látható, hogy a rendőrség által küldött jelzések száma a 2019. évben a legtöbb volt. A jelzések típusai a családon belüli bántalmazás, de az is előfordult, hogy a család nem tudott megbirkózni a gyermek kriminalizálódásával, a drogérintettséggel. Jelzés érkezett iskolakerülés vagy olyan bűncselekmény elkövetéséről, amit a család nem tudott önmagában megoldani.

Sajnos jó néhány olyan gyerek van, aki abúzus áldozata lett, értendő ez alatt a lelki, a fizikai és a szexuális bántalmazás.

Az ábrán nem mutatható meg a **zártan kezelt** jelzések beküldőkre bontott mennyiségi mutatója a törvényi előírás miatt, – (Gyvt.17.§.(2a) „A gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató és a gyámhatóság a gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatt jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kezeli.”) – de ezek a jelzések tovább növelték a családon belüli bántalmazások, gyermek elhanyagolások számát. Míg 2016-ban 14, 2017-ben 23, 2018-ban 22, addig,

2019-ben már 51 volt a zártan kezelt jelzések száma.

Esetkonferencia

Az esetkonferencia az esetmegbeszélés egyik formája. Egy adott család ügyében tartott megbeszélés, amelybe a családot és a családdal foglalkozó szakembereket is be kell vonni (15/1998. (IV.30.) NM. rendelet). 2019-ben a szolgálat **187 esetkonferenciát szervezett**, és bonyolított le.

A **családgondozás folyamatát az esetkonferencia képes segíteni, előre vinni**. Főként az esetleges gondozásban, vagy a család működésében való elakadásoknál van nagy szerepe, de az is elmondható, hogy egy időben megszervezett esetkonferenciával megelőzhetőek lehetnek az elakadások. A családgondozás legtöbbször folyamatként működik, amelyben a segítő kapcsolatot tart fenn a jelzőrendszeri tagokkal, az összes társintézménnyel és rendszerszereplővel a szociális munka etikai és szakmai szabályai szerint. Az esetkonferencia a családsegítők rendelkezésre álló eszköz, a hatékonyabb családgondozás előmozdítása érdekében.

Az esetkonferencia célja: több intézmény, szolgáltatás munkájának, tevékenységének összehangolása, az érintettekkel közös cél meghatározása, feladatok, irányok, kompetenciák tisztázása. A segítő tevékenység tervezésével, az esetvezetéssel kapcsolatos problémák „teamben” való megbeszélése, mely során a team segítséget ad az esethezónak az adott probléma kreatív megoldásához.

Ehhez elengedhetetlenül szükséges a jelzőrendszer kiépítése, működtetése. Ennek érdekében szükséges a folyamatos személyes kapcsolat, a feladatok ellátása során a szakemberek közötti konzultáció, hogy a közös célok érdekében korrekt együttműködést tudjanak kialakítani.

A család- és gyermekjóléti szolgálat speciális tanácsadásai

A családterápiát, családkonzultációt, az adósságkezelési tanácsadást, a családsegítés mellett végzik a speciális végzettséggel rendelkező családsegítők.

Családterápia, családkonzultáció

A szolgálat a családok működőképességének fenntartása, javítása, illetve az elkövetkező generációk egészséges fejlődése érdekében nyújt családterápiás/családkonzultációs szolgáltatást.

E szolgáltatás családterápiás elméletet és módszertant használt fel a még csak tüneteket mutató (nem beteg), kapcsolati zavarral küzdő családok részére. Leggyakrabban gyermeknevelési, párkapcsolati vagy más, a családot érzelmileg is megterhelő nehézségek esetén alkalmazta a szolgálat ezt a támogatási formát. 2019-ben több családon belüli bántalmazással kapcsolatos problémával is foglalkoztak a segítő szakemberek.

Az ülések előre egyeztetett időpontokban, az egész család részvételével történtek. A szakemberek a terápiás folyamatot páros vezetéssel, 2-3 hetenkénti találkozással végzik.

Ezt a tevékenységet is a család- és gyermekjóléti szolgálattal együttműködési megállapodást kötött családok vehették igénybe.

Adósságkezelési tanácsadás

Jogszabályi változások következtében az adósságkezelési szolgáltatást 2015-ben kivezették a szociális ellátások rendszeréből. Szolgálatunk a közüzemi hátralékkal rendelkező családok segítségét pénzügyi támogatások nélkül, tanácsadás keretén belül végezte. A tanácsadás épített az elmúlt tizenöt évben kialakult jó kapcsolatokra a közműszolgáltatókkal. A szolgálat írásos együttműködési megállapodást kötött lakásszövetkezetekkel, és szóbeli megállapodást a helyi vízművel. A közös munka lényege, hogy a szolgáltatók jeleznék a krízisben lévő háztartásokról, és a szolgálattal együttműködő családok védelmet kapnak, nem indulnak eljárások velük szemben.

A szolgálatnál 2004 óta működő adósságkezelési tanácsadás célja, hogy az adósságcsapdába került háztartások lakhatása ne kerüljön veszélybe a közüzemi elmaradások miatt. Az együttműködő háztartások megfelelő pénzügyi technikákat sajátítanak el a tanácsadás során, melyeket alkalmazva a későbbiekben biztonságos háztartásvezetésre válnak alkalmassá.

Az elmúlt öt évben a szolgálat azt tapasztalta, hogy hiányzik a célirányos pénzügyi támogatás a szolgáltatás mellől, ezért az eladósodott családok adósságspirálban való léte elhúzódik. Ennek az lett a következménye, hogy a családok mentálisan elfáradtak, kimerültek, és nagyobb számban vették igénybe az egyéb szolgáltatásokat annak érdekében, hogy a család kohéziója, működőképessége továbbra is fennmaradhasson. A tanácsadás heti két napon, időpont egyeztetés alapján zajlott.

Az adósságkezelési tanácsadáson az első interjú alkalmával a tanácsadó megvizsgálta az eladósodás mértékét, a fizetési kapacitást, a jogviszonyokat, a munkaerő-piaci helyzetet, egészségi és mentális állapotot, az igénybe vehető ellátásokat. A továbbiakban figyelemmel kísérte a család együttműködési készségét.

Fentieket követve (feltárás, előkészítés) információcsere zajlott az adósság mértékéről, okairól, illetve a lehetséges megoldási alternatívákról, valamint rögzítették az együttműködés kereteit. E szakaszban került sor a hátralékkezelési terv kidolgozására.

Az időközben felmerülő problémákra az ügyfelek, a tanácsadó segítségével keresték megoldást. Az elmúlt 2 évben a szolgálat azt tapasztalta, hogy **a kapcsolattartás időtartama átlagosan megnövekedett**. A családok élethelyzetében több olyan változás is történt, mellyel a mindennapi életük megnehezedett, szükségét érezték a szolgáltatás további igénybevételének.

A háztartások többsége igényelte az utógondozást. A tanácsadók a követés szakaszában felkészítették a családot az újabb adósságok felhalmozásának elkerülésére, és új gazdálkodási stratégia kialakítására került sor. Az után-követés időtartama változó, legkevesebb három hónap.

Munkavállalást segítő tanácsadás

A tanácsadás célja, a szolgálattal kapcsolatban álló álláskereső ügyfelek segítése a munkaerő-piacon történő elhelyezkedésben. Egyéni konzultáció keretein belül, az ügyfél jelenlegi élethelyzetéhez igazodva a segítő megkereste az elérhető tréningeket, tanfolyamokat, továbbtanulási lehetőségeket. Az ügyfél és a segítő közösen fényképes

önéletrajzot készített, továbbá az ügyfelek számára motivációs levél is készült. A munkáltatók nagy többsége fényképes, számítógéppel írt önéletrajzot és motivációs levelet fogad el, ezért fontos, hogy segítséget nyújtson a szolgálat azok részére is, akiknek az ilyen formátum elkészítésére nincs lehetőségük.

Az intézmény csatlakozott a DUNA-MUNKA-TOP – TOP 6.8.2.-15 projektben a Dunaújvárosi Járási Foglalkoztatási Paktumhoz. A projekt elemeit a segítők megismerték és beépítették munkájukba.

Csoportokkal, közösséggel végzett tevékenységek

A szolgálat a segítő munka tapasztalatai alapján felmerülő problémák kezelésére önszervező, illetve szociális-mentálhigiénés csoportokat működtetett meghatározott tematika mentén. A csoportok egy része több évtizedes hagyományra tekint vissza.

Az eddigi években a szolgálat tevékenységei közül kiemelten nagy hangsúllyal szerepelt a csoportokkal végzett munka. Az időskorúaknak, továbbá a gyermekeknek kézműves csoportokat szerveztek a szakemberek.

„Kotkoda” Klub

2008. augusztusban indult zárt önszervező csoport. A csoportfoglalkozást 60 év feletti, egyedülálló nők számára szervezte a szolgálat. A cél magányuk enyhítése, mentális állapotuk javítása, illetve szinten tartása.

A foglalkozások havi rendszerességgel zajlottak. Kötetlen, az idős emberek igényeit szem előtt tartó tematikával. A csoport tagjai az évek során baráti kapcsolatba kerültek egymással, megbeszéltek problémáikat, megosztották örömeiket, segítették egymást a magánéletben. A csoport 7-9 főből álló, stabil közösséggé kovácsolódott az elmúlt években.

Nyári tábor gyermekeknek

A nyár folyamán az ADRA Segélyszervezet külföldi önkéntesek bevonásával és a szolgálat közreműködésével 8-12 éves korosztály számára egy héti, Balatonlellén táboroztatott 10 gyermeket.

Nyugdíjasok karácsonyi ünnepsége

Évtizedes hagyományra tekint vissza az egyedül élő, a szolgálattal kapcsolatot tartó nyugdíjasok vendégül látása az adventi időszakban. Az alkalomra uzsonnával, gitárműsorral melyet Pálfalvi János adott elő és az adományokból összeállított kis ajándékcsoaggal készült a szolgálat. A 20 magányosan élő idős ember számára ez a kis közösségi rendezvény a „valahova tartozás” érzésével emeli az ünnep fényét.

A szép-korúak biztonságáért

Az áldozattá válás megelőzése érdekében adott tanácsot előadás formájában a szolgálattal

kapcsolatban álló 60 év felettiiek számára rendőrkapitányság egy munkatársa. A rendőrség a közösségi bűnmegelőzés fontos tagjaként folyamatosan együttműködik a család- és gyermekjóléti szolgálattal.

Jeles napok

A Gyvt. 39. § (1) d) alapján a szolgálat szabadidős programok szervezését, és lebonyolítását végezte. 2019-ben az év elején és az év végén jeles napokhoz köthető (farsang, húsvét, gyermeknap, advent) program került megrendezésre a szolgálattal együttműködő családok számára. Az eseményekre mindig meghívásos alapon érkeztek a gyermekek szüleikkel. A rendezvény forgalma (a fent nevezett költözés miatt több mint felére csökkent) összesen: 116 fő volt.

Játékfesztivál

2000-ben kezdődött és minden évben megrendezésre kerül az egész napos, Nyárbúcsúztató sport- és játékfesztivál. A rendezvény remélhetőleg nem csak az intézmény, de a város egyik hagyományosan vidám, jó hangulatú összejövetelévé nőtte ki magát. 2019-ben 179 fő érdeklődött a programok iránt. Egész családokat mozgósított a felhívás erre az alkalomra. Ez a szabadidős tevékenység lehetőséget adott a családoknak az együttes játékra.

Az esemény különböző kreatív kézműves és sport állomásain, figura pecsétet kellett összegyűjteni a gyerekeknek. A gyűjtők a Hankook Tire Magyarország Kft. és a TESCO GLOBAL Áruházak Zrt. által adományozott táskákat, tolltartókat, írószereket, füzeteket kapták ajándékba. A rendezvény lebonyolítása intézményi és civil összefogással történt. A foglalkozásokat az intézmény munkatársai vezették, de segítségükre voltak külsős önkéntesek is.

Erre a napra, az iskolai tanévkezdés aktualitását szem előtt tartva, tanszerbörzést szervezett a szolgálat. Ezt megelőzően lakossági és helyi vállalkozásoktól történő adománygyűjtés zajlott.

Záró programként a *Violin Alapfokú Művészeti Iskola, valamint Gamila Orientális Táncsoport* mutatta be táncnövendékei tudását előadás formájában.

Innovatív szakmai munkák

Önkéntesség, közösségi szerepvállalás

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 2012. augusztusban elfogadott rendelete alapján az érettségihez szükséges **közösségi szolgálat teljesítésében** szolgálatunk **együttműködött** a város középiskolaival.

Az előző években kidolgozott együttműködések stabilizáltak és továbbfejlesztették a szolgálat, az összes dunaujvárosi középiskolával van együttműködési megállapodás a közösségi szolgálat teljesítéséről. 2019-ben csekély létszámban dolgoztak a diákok.

Intézményi honlap tervezése és működtetése

Az Útkeresés Segítő Szolgálat a város szociális kapcsolati rendszerében jelentős szerepet tölt be. Ennek megfelelően elengedhetetlenné vált, hogy a virtuális világban is jelen legyen az intézmény. Egy megújuló, aktualizált honlappal megvalósult a lakosság szélesebb körű tájékoztatása.

Dologi javak közvetítése és nyújtása

2015-ben a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel kötött szerződések új alapokra helyeződtek. Az élelmiszer adományok közvetítésének rendszerét a helyi TESCO, az Élelmiszerbank és az Útkeresés Segítő szolgálat közötti háromoldalú szerződés biztosította, melynek keretében napi szinten szállította el a szolgálat az áruházban megmaradt kenyeret, pékárut, és zöldség-gyümölcsöt. **2019-ben 51,2 tonna vegyes élelmiszer** adományhoz jutott a város rászoruló lakossága.

A család- és gyermekjóléti szolgálat, a tárgyi és személyi adottságok korlátai között foglalkozott ruhaadományok gyűjtésével, és a rászorulóknak részére történő kiosztással.

Bútorok és háztartási gépek adományozása tároló hely és szállítási lehetőség híján, közvetítéssel történt az adományozó, és a segítségre szoruló emberek között.

A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat személyi feltételei

Munkakör megnevezése	Engedélyezett státuszok száma	2019-ben betöltött státuszok száma (éves átlag)
családsegítő	11 fő (ebből 1 fő csoportvezető)	8,5 fő
asszisztens	4,5	3,5 fő

A szolgálat státuszainak száma ugyan igazodik a település lakosságának számához, de a kevés szakember miatt, a családsegítők igen magas esetszámokkal dolgoztak, meghaladva az 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 14.§ (1) (2) (3) bekezdése alapján előírtakat.

Fentiek szerint a család- és gyermekjóléti szolgálat a szociális segítőmunka keretében egy családsegítőre vetítve **25 családdal dolgozhat együttműködési megállapodás keretei között, ezen felül havi átlagban legfeljebb 10 olyan családdal dolgozhat, akikkel nem köt együttműködési megállapodást.**

Ezzel szemben havi átlagban egy fő családsegítő **34 családdal végzett segítő tevékenységet együttműködési megállapodás alapján, és 44,4 családdal együttműködési megállapodás nélkül.** A kollégák a rendeletben meghatározott **35 család helyett 78,4 családdal** foglalkoztak fejenként a 2019-es évben.

IV. Családok Átmeneti Otthona

Szolgáltatás leírása

A Családok Átmeneti Otthona a gyermekek átmeneti gondozásának egyik formája. A szülő, vagy más törvényes képviselő kérelmére vagy bejegyzésével biztosítja a gyermekek átmeneti gondozását, szükség szerinti ellátással, indokolt esetben teljes körű ellátás keretében.

Az otthon befogadja a dunaujvárosi lakcímmel vagy tartózkodási hellyel rendelkező átmenetileg otthontalanul maradt, veszélyeztető környezetből menekülő, családon belüli erőszak áldozatává vált gyermekeket és szülőjét, és a válsághelyzetben lévő várandós anyát.

A befogadást követően az intézmény értesíti a területileg illetékes Család-és Gyermekjóléti Szolgálatot, illetve Központot.

A Családok Átmeneti Otthona a szülő és gyermeke számára az együttes lakhatást otthonszerű elhelyezés formájában biztosítja. Tizenkét lakrész áll a rászorulóknak rendelkezésére, ahol egyidejűleg a működési engedély szerint 40 fő ellátását biztosíthatja. Mindegyik lakóegység 1 szobával, konyhával, önálló vizesblokkal és egy tároló hellyel rendelkezik.

Az otthon biztosítja a mosási, főzési lehetőségeket, textíliával történő ellátást és a személyes higiéné feltételeinek megteremtését, szükség szerint ruházatot és élelmiszert, az elsősegélyhez szükséges felszereléseket. Emellett pszichopedagógiai, jogi, szociális és mentálhigiénés segítséget is nyújt az elhelyezettek számára.

Az intézmény minden ellátottal (gyermekek törvényes képviselőjével) megállapodást köt az ellátás megkezdésekor. Az intézményi ellátás igénybevétele önkéntes, ezért amennyiben a gyermek vagy a család helyzete rendeződik, bármikor megszakítható.

A megállapodás szerint az intézményben lakók (ill. törvényes képviselőjük) térítési díj fizetésére kötelezettek. A térítési díj összegét Dunaújváros Megyei Jogú Város Közgyűlésének 22/2010. (VI.25.) önkormányzati rendelete határozza meg. A megállapodás tartalmazza, hogy mely ellátásokat nyújtja a családok átmeneti otthona, és melyeket biztosítja a szülő. Amíg a szülő nem képes ellátni gyermekét, a családok átmeneti otthona teljes körű ellátást nyújt.

A családok átmeneti otthonának szolgáltatása az elhelyezést kiváltó probléma fennállásáig, maximum 12 hónapig vehető igénybe, amit a szülő kérésére indokolt esetben az intézmény vezetője egy alkalommal, 6 hónappal meghosszabbíthat.

Családok Átmeneti Otthonának célja és célcsoportja

A gondozás célja, hogy a válsághelyzetben lévő családok minimális intervencióval meghatározott időn belül rendezni tudják helyzetüket, és a család működőképes maradjon, azaz megszűnjenek azok a tényezők, melyek a gyermek családon belül történő nevelését veszélyeztetik

Az átmeneti gondozás során a szakembereknek nem célja a család problémarendszerének teljes megszüntetése. Az elhelyezés időtartama nem ad erre lehetőséget. A szakemberek mérlegelik és rangsorolják, hogy a felkínált problémák közül melyek azok, amelyek feltétlenül megoldásra várnak a sikeres kigondozás érdekében.

A családok átmeneti otthona **célcsoportjába** tartoznak az átmenetileg lakhatási problémával küzdő családok, akik lakhatásukat nem tudják megoldani, és ezért a gyermeket el kellene szakítani szüleiktől. A szociális válsághelyzetben lévő várandós kismamák, bántalmazott, védelmet kereső szülők és gyermekeik, illetve azok a családok, akiknél preventív jellegű ellátás segítségével elkerülhető, a későbbi veszélyeztető helyzet kialakulása.

A Családok Átmeneti Otthonát igénybe vevő családok jellemzői, statisztikai adatok

Az otthon szolgáltatását alapvetően **lakhatási problémára hivatkozva kérték a rászorulókat**. A családok lakhatási nehézségeinek vizsgálata során több tényezőt különböztethetünk meg.

Az intézménytől legnagyobb arányban azok a családok kérték segítséget, akik **otthontalanná váltak**. Ezeknek a családoknak többnyire albérletből kellett kiköltözniük, mert nem tudták annak költségeit fizetni.

Másik csoportja a lakhatási problémával küzdő családoknak az **elégtelen lakás körülményekkel rendelkezők**. Ebben az esetben a család rendelkezik lakással, de annak tárgyi környezete veszélyezteti a kiskorú gyermekeket. Veszélyeztető tényező és elégtelen lakhatási környezetet eredményezhetnek a higiéniai viszonyok, a lakásban élő emberek és állatok száma, a fűtési időszakban a fűtés megoldatlansága vagy az egészségre káros környezet.

A lakhatási probléma mellett, az igénybe vevő családok másik jellemző csoportjánál **életvezetési problémák** álltak a háttérben, a lakhatási probléma már egy következmény. Sok esetben tapasztalható például pénzkezelési képtelenség, szenvedélybetegség, szülői funkciók elégtelen működése.

Az intézménybe elhelyezésüket kérő családok harmadik fő problématípusa a **családi konfliktusok** voltak 2019-ben. Jelentősen emelkedett azon családok száma is, akiknél az elhelyezés során szerepet játszott a bántalmazás.

A családok életét nehezítő tényezők nem egyenként voltak jelen. A lakhatási problémák társultak életvezetési, családi konfliktussal és anyagi problémákkal.

Az elhelyezést kérő családok több forrásból értesültek az intézmény működéséről: **A szülők többsége közvetlenül kereste fel az otthont.** Az intézmény létezéséről többnyire társas kapcsolataik révén szereztek tudomást. **2019-ben elhelyezésre kerülő családok többsége kapcsolatban állt a család-és gyermekjóléti szolgálattal, illetve központtal.**

A családok átmeneti otthonának szolgáltatását **2019-ben 20 család** vette igénybe, ez összesen **77 fő ellátását jelentette** (47 fő gyermek, 30 fő felnőtt). 2019-ban 10 család kapott beköltözési lehetőséget, ebből 1 esetben került sor a szolgáltatás két éven belüli ismételt igénybevételre.

A tárgyévben a családok átmeneti otthonában elhelyezésre kerülő gyermekek életkori megoszlását figyelembe véve elmondható, hogy megfigyelhető a gyermekek életkorának növekedése. Az otthonban 2019-ben a 6-13 éves korosztályba tartozó gyermekek adták az ellátottak 43%-t 20 főt, őket követték a 0-2 éves korú gyermekek 23%-kal, 11 fővel. Az ellátott gyermekek 19%, azaz 9 fő volt a 3-5 éves korosztály. A 14-18 évesek az ellátottaknak a 13%-át tették ki 6 fővel. Mindössze 1 ellátott gyermek volt, aki a gondozási idő alatt vált nagykorúvá, és a nagykorúvá válás után is az intézmény ellátottja maradt.

2019-ben is megfigyelhető volt az a probléma, hogy a tankötelezettségi korhatárt elérő gyermekek egyike sem vett részt nappali rendszerű iskolai oktatásban.

2018-ban 5 ellátott gyermek töltötte be a 16. életévet az otthonba történő elhelyezéskor, ezek közül egyik ellátott gyermek sem vett részt nappali rendszerű oktatásban. Tárgy évben 3 gyermek volt 16 és 18 év között a gondozási idő alatt, ezek közül egyikük sem vett részt nappali rendszerű oktatásban. 2 gyermek esetében mondható el, hogy az intézményből történő kiköltözéskor nem rendelkezett 8 osztályos végzettséggel, ebből 1 fő semmilyen iskolával nem állt tanulói jogviszonyban annak érdekében, hogy legalább 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezzen. Összességében elmondható, hogy az otthonban elhelyezésre kerülő 16 és 18 év közötti gyermekek kiszorultak az iskolarendszertől.

A 2019-ben az otthonban ellátott felnőttek közül 4 főnek nem volt munkája. 16 fő rendelkezett munkaviszonnyal. Egészségi állapota miatt 1 fő szorult ki a munkaerő piacról. 9 nő gyeseen volt. Így elmondható, hogy a gondozási idő alatt a munkaképes felnőttek 76%-a rendelkezett munkaviszonnyal.

2019-ben 8 család került elhelyezésre az otthon krízis szobájában. Egy esetben került sor ismételt igénybevételre a tárgy éven belül. Összesen a 21 fő (9 felnőtt és 12 gyermek) 39 napot töltött az otthonban.

A krízis szobában elhelyezett családok jellemzően családi konfliktusok miatt kérték az otthon segítségét. Hajléktalanná válás miatt két család kérte ideiglenes segítséget az otthontól. Családon belüli erőszak miatt 1 család vette igénybe az otthont. Két család esetében vált szükségessé az intézményi elhelyezés, 5 családnál sikerült megoldani az elhelyezést kiváltó problémát. Egy család esetében gyermekvédelmi intézkedésre került sor. A krízis szoba ellátását a családok általában saját maguk kérik.

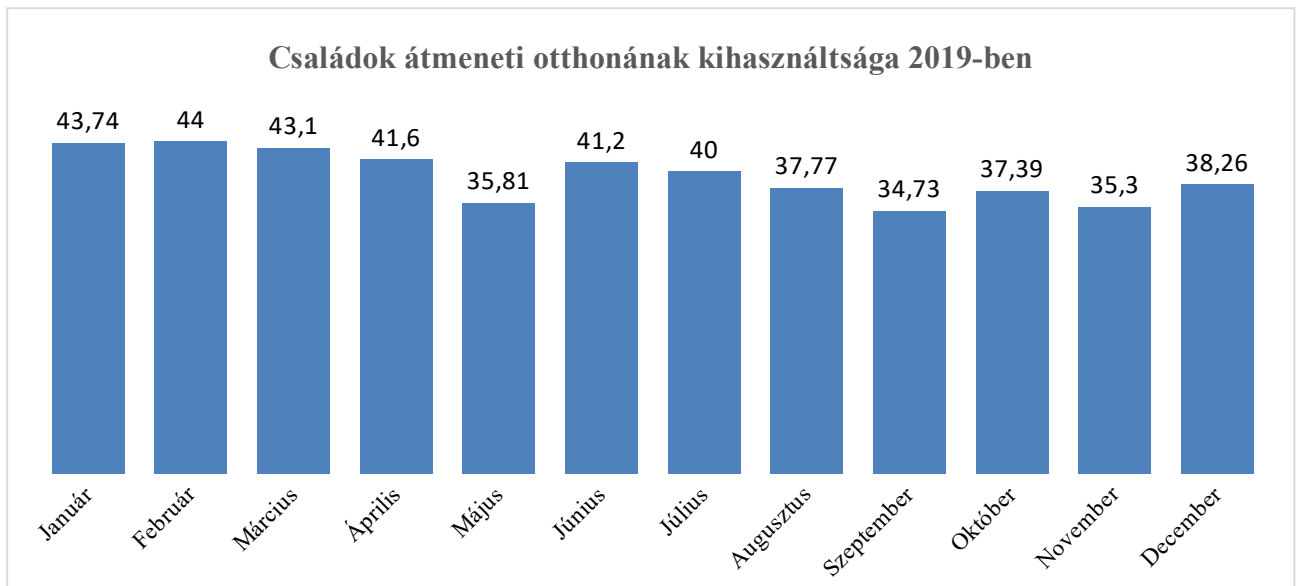
Gondozási idő és a hozzá kapcsolódó adatok

2019-ben összesen 40 fő költözött ki az intézményből. A kiköltözés elsődleges formája az albérletbe költözés volt. A családok átmeneti otthonából 5 család költözött ki albérletbe a gondozási idő lejártát követően. Egy esetben a család a kiköltözést követően visszatért az elhelyezést megelőző lakókörnyezetébe. Egy családnak sikerült saját tulajdonú lakásba költöznie. Egy család esetében a gyermekek a másik szülőhöz kerültek. Egy esetben az anya egészségügyi kezelésének idejére a gyermekek, rövid időre

átkerültek a gyermekek átmeneti otthonába. Egy esetben hatósági intézkedésre került sor, melynek keretében ideiglenes hatályú elhelyezés történt.

A 2019-ben kiköltöző családok 50%-a (5 család) egy évnél rövidebb időt töltött az otthonban. Négy család esetében a gondozási idő a 12 -18 hónapot vette igénybe. Egy család lépte át a 18 hónapos gondozási időt. Esetükben a hatósági intézkedés miatt került sor a 18 hónapos elhelyezési idő túllépésére.

Az intézmény kihasználtsága 2019-ben 39,38 fő/nap volt, az előző évhez képest 5 fővel növekedett. Egész évben nagy kihasználtság mellett működött az otthon, a hónapok többségében 10-12 család vette igénybe a szolgáltatást, ami 35,8 és 44 fő közötti kihasználtságot jelentett havonta. (4. ábra).

4. ábra

Térítési díj és előtakarékosági adatok

Az adott évben **1.714.275 Ft térítési díj befizetés történt.** 2019. december 31-én a nyilvántartott tartozás (halmazott adat): **191.830 Ft** volt.

2019-ben keletkezett hátralék összege **64.000 Ft** ebből az ellátásban részesülő két család nyilvántartott hátraléka: **33.100 Ft** volt.

A térítési díj fizetési kötelezettség mellett az intézmény ösztönzi a családokat előtakarékoskodásra. A megtakarításra ösztönzés célja, hogy a családok a gondozási idő alatt anyagilag felkészüljenek az önálló életre, rendelkezzenek elegendő anyagi forrással

a kiköltözéshez.

2019-ben az előtakarékoságként befizetett összeg 1.195.335 Ft volt. A tárgy évben történt befizetés nagymértékű növekedést mutat az előző évek befizetéseihez képest.

A kiköltöző családok összesen 765.800 Ft-ot takarékoskodtak, ami jelentős csökkenést mutat az előző évhez képest, de ez annak tudható be elsősorban, hogy 2018-ban jelentősen több család (5) költözött ki az otthonból. A kiköltözők esetében megfigyelhető az is, hogy nagy az eltérés az előtakarékoskodó családok között. A kifizetett előtakarékoságok között találhatunk 200.000 Ft vagy azt meghaladót, de találkozhatunk mindössze 40.000 Ft körüli előtakarékosági összeggel is.

Összességében elmondható, hogy az előírt térítési díjak mellett az előtakarékoság révén a családoknak lehetőségük van tartalékok képzésére, amely nagymértékben segíti a kiköltözést.

A szakmai munka tartalma

Minden családhoz egy szakember kapcsolódott, aki kiemelten foglalkozott az őket érintő problémák megoldásának támogatásával. Segítséget nyújtott a család ügyeinek intézésében, a családdal közösen együttműködési terv készült. A családgondozók munkájuk során komplex szemléletet érvényesítettek. A gondozás időtartama alatt a családgondozó folyamatosan kapcsolatot tartott a társintézményekkel.

A családgondozó a segítő tevékenység során segítséget nyújtott a családnak azon szolgáltatásokhoz való hozzájutásához, amelyek elősegítették a problémáik megoldását (pl.: egészségügyi ellátás, szakképzésbe való bekerülés, munkaerőpiac szolgáltatások).

A család kiköltözésénél a család-és gyermekjóléti szolgálat családsegítőjével együttműködve környezettanulmányt végeztek a család által megadott címen. Az intézmény ezzel kívánja biztosítani, hogy a kiköltözött gyermekek megfelelő környezetbe kerüljenek.

A szakgondozók saját szakterületük ismereteivel segítették a szülőket a felmerülő kérdések megoldásában: különböző betegségek felismerése, beteg gyermek ápolása, ehhez kapcsolódó teendők, gyermeknevelési és egyéb szokások kialakítása.

Az otthonban heti 5 órában pszichopedagógus foglalkozott a különböző problémákkal küzdő gyermekekkel és szüleikkel. Jellemzően életvezetési, gyermeknevelési tanácsokkal látta el a családokat, de fordultak hozzá párkapcsolati problémákkal, konfliktus kezeléssel, iskolai-tanulási vagy egészségügyi problémákkal egyaránt. A szakember folyamatosan nagy leterheltséggel dolgozott.

A pszichopedagógus korlátozottan tudott foglalkozni az iskolai problémákkal küzdő gyermekekkel, ezért a családgondozók és a szakgondozók is rendszeresen bekapcsolódtak a munkába, segítettek a tanulásban, mely elősegítette az iskolai sikerélmény megalapozását, a különböző képességek fejlesztését.

A családok megfelelő mentális segítése érdekében, az otthon rendszeresen igénybe vette a család-és gyermekjóléti központ szolgáltatásait (pszichológiai tanácsadás, család és párkonzultáció).

Az otthon jó kapcsolatot ápolt a társintézményekkel. Kiemelendő ezek közül az egészségügyi szolgáltatók, háziorvosok, védőnők és a Zengő- Bongó Bölcsőde.

Szabadidős foglalkozások/programok

Az otthon dolgozói fontosnak tartották, hogy a családok számára a gondozási idő alatt változatos szabadidős programokat szervezzenek. Cél, hogy a szabadidős programok keretében a szülők gyermeknevelési és egyéb készségei fejlődjenek.

A gyermekeknek szervezett programokkal a készségek/képességek fejlesztésén túl cél, hogy minél szélesebb körben megismerhessék a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségeit, ennek érdekében kreatív foglalkozások, játszóházak vannak. Az év során lehetőségünkhöz mérten színházi előadásokon vehettek részt.. Decemberben az otthon gyermekei részére harmadik alkalommal megszervezett Adventi foci kupán vehettek részt, ami a Dunaújvárosi Labdarúgó Szövetség támogatásával valósult meg. 2019-ben 5 napos nyári táborban vehettek részt az intézményben lakó gyermekek.

Családok átmeneti otthona személyi feltételei:

Munkakör megnevezése	Engedélyezett státuszok száma	2019-ben betöltött státuszok száma (éves átlag)
csoportvezető-családgondozó	1 fő	1 fő
családgondozó	2	2 fő
szakgondozó	3	2,5 fő

V. Az Útkeresés Segítő Szolgálatnál gyermekjóléti alapellátást nyújtó szakemberek szakképzése, továbbképzése

A szociális és gyermekjóléti szakterületen szakképzett munkavállalóknak kötelező a szakmai továbbképzés, melyet a 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelete szabályoz. A rendeletben módosítás történt, az új szabályok 2018. július 1-től léptek hatályba, mely szerint a szakemberek egy egyéni nyilvántartó rendszerben rögzítik adataikat és követik a kötelező képzéseken való részvételt.

2019-ben intézményünk egy minősített munkakörhöz kötött képzést szervezett „Egyes ellátotti célcsoportok (pszichiátriai, szenvedélybeteg, fogyatékos személyek) sajátosságainak ismerete, öngyilkosság prevenció, krízisintervenció” címmel, melyen 19 fő vett részt.

A szakmai csoportok (szolgálat-központ-családok átm.otthona) vezetőire is új szabályok vonatkoznak. Megjelent a 25/2017. (X.18.) EMMI rendelet a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről a rendeletben foglaltak szerint kell a csoportvezetőknek alap vezetőképzésen, az intézmény vezetőjének pedig mester vezetőképzésen részt venni.

2019-ben a központ csoportvezetője teljesítette az alap vezetőképzést.

A 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 7.§ e) pontja rendelkezik arról, hogy a szakdolgozók részére **szupervízió** lehetőségét kell biztosítani. Az intézmény munkatársai 2019-ben rendszeresen vettek részt csoportos és egyéni szupervízióban.

VI. Az Útkeresés Segítő Szolgálatnál gyermekjóléti alapellátást nyújtó szakemberek foglalkoztatása

A szakmai csoportok beszámolóinak végén összegzésre kerültek a személyi feltételek. Összességében megállapítható, hogy a szakemberhiány évről évre fokozódik, felsőfokú szociális végzettséggel rendelkező új munkatársat alkalmazni szinte lehetetlen. Folyamatosan vannak üres álláshelyek. Az ellátandó feladatok és a szolgáltatásokban megjelenők száma növekszik.

Nemcsak a városban, de országos szinten is hasonló a helyzet, a *Magyar Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesületének elnöke szerint a gyermekjóléti szolgálatoknál dolgozó szociális munkások számának minimum ötven százalékos növelésére, valamint a bérek jelentős emelésére van szükség azért, hogy az ellátások valóban minőségi munkát tudjanak végezni. Az ágazat súlyos szakemberhiánnyal küzd, és ez lehetetlenné teszi a minőségi munkát. Ahhoz, hogy valóban maximálisan oda tudjanak figyelni egy-egy veszélyeztetett gyermekre, legfeljebb öt-tíz család tartozhatna egy szakemberhez.¹*

Tekintettel arra, hogy az év során is tapasztalható volt a munkaerő elvándorlás a szakembereknek hónapokig kellett helyettesíteniük. Ez folyamatosan plusz leterheltséget generált. A fluktuáció a visszajelzések alapján visszavezethető a szakemberek pszichés túlterheltségére, a szociális háló hiányosságaira, és a szociális területen tapasztalható mind anyagi, mind erkölcsi megbecsülés hiányára. A folyamatos túlterheltség, a biztonságosan elvégezhetőnél több munkaterületen ellátandó feladatok végzése a korai kiegész veszélyét hordozzák magukban.

VII. Felügyeleti szervek által végzett szakmai ellenőrzések

1

? Magyar Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesülete

Dunaújváros Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala Humán Szolgáltatási Osztálya a két szolgáltatás működésének törvényességi ellenőrzését végezte 2019. december 15-én. A családok átmeneti otthonának ellenőrzése 2019. július 8-án történt. Az ellenőrzés hiányosságokat nem tárt fel. Dunaújváros Megyei Jogú Város Polgármestere 141/2020. (II.13.) határozatával az ellenőrzést elfogadta.

A Fejér Megyei Kormányhivatal - mint működést engedélyező szerv - 2019. november 21-én végzett hatósági ellenőrzést a családok átmeneti otthonában. Az ellenőrzésről készült határozat hiányosságot tárt fel a szakmai létszámban. A fenntartónak 2020. május 15. napjáig kell igazolni, hogy a meglévő szakmai létszám mellett további 1 fő 6 órás szakgondozó alkalmazását. Az előírt határidő egy alkalommal legfeljebb két hónappal hosszabbítható meg.

Az ellenőrzés egyéb hiányosságot nem tárt fel.

A Fejér Megyei Kormányhivatal - mint működést engedélyező szerv - 2020. február 24-25-én végzett hatósági ellenőrzést a család és gyermekjóléti szolgálat, család és gyermekjóléti központ szolgáltatásoknál.

A szolgáltatások - családok átmeneti otthona, család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ - határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkeznek.

Dunaújváros, 2020. március 20.

.....
Kissné Fekete Éva
Intézményvezető